

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: **P. H.**

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČ: 00006963,**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, (dále též jen „ČSSZ“),

v řízení o žalobě ze dne 6. 2. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 2. 2024, č. j. X., o
invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení 7. 2. 2024, č. j. X., se
zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.**
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I.

Napadaná rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 9. 11. 2023, č. j. X., správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobkyně o
invalidní důchod pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K.

pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 155/1995 Sb.), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Cheb ze dne 30. 10. 2023 žalobkyně není invalidní. Dle uvedeného posudku poklesla její pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 20 %.

2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 7. 2. 2024, č. j. X., kterým žalovaná zamítla její námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobkyně není dle nového posudku o invaliditě vypracovaného lékařem IPZS dne 19. 1. 2024 dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. invalidní. Jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který neomezuje duševní, tělesné ani smyslové schopnosti v takovém rozsahu, aby měly podstatný vliv na pokles pracovní schopnosti. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení uvedené v kapitole V. (Duševní poruchy a poruchy chování), položce 8a (Mentální retardace, lehká slabomyslnost (oligofrenie, lehká mentální subnorma) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 10–20 %. Lékař IPZS zvolil na základě doložených lékařských zpráv a charakteru postižení se zohledněním dalších zdravotních postižení, horní hranici vymezeného rozpětí, tj. 20 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu ust. § 3 vyhlášky MPSV č. 259/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posazování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) se nemění. Lékař ČSSZ dospěl k výsledku, že posudkový závěr lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město (dále též jen „OSSZ“) ze dne 30. 10. 2023 lze potvrdit, neboť u žalobkyně nejde o invaliditu, jelikož nebyly shledány medicínské důvody ke změně posudkového závěru. Dané postižení nelze hodnotit jako invaliditu, neboť nelze stanovit vyšší procentní míru poklesu pracovní schopnosti. Nelze použít položku 8b (mentální postižení lehkého stupně (debilita) či 8c (mentální postižení středně těžkého stupně) ve stejné kapitole vzhledem k tomu, že nejsou naplněna posudková kritéria těchto položek. Pro takové hodnocení není medicínské opodstatnění, nesvědčí pro to lékařské nálezy.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 6. 2. 2024 se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. V žalobě žalované vytýkala nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, neboť v posudku o invaliditě ze dne 22. 1. 2024 nebyly uvedeny a zohledněny lékařské zprávy ze dne 12.12.2023 vydané R. K., lékařská zpráva z psychiatrie ze dne 13. 12. 2023 MUDr. B. Z. a potvrzení majitele firmy Amreitors group s.r.o. o nemožnosti přijetí žalobkyně do zaměstnání z důvodu nezvládnutí jednoduchých pracovních úkonů, přičemž v žalobě popsala, v důsledku jakých skutečností k nim nebylo přihlédnuto. Žalobkyně dále popsala svoji studijní a pracovní historii s tím, že v současné době je vedena a úřadu práce a je finančně závislá na svých rodičích. K žalobě přiložila lékařské zprávy MUDr. B. Z., psychiatrické ordinace ze dne 13. 12. 2023 a ze dne 19. 6. 2023, lékařskou zprávu klinického psychologa R. K. ze dne 12. 12. 2023 a zprávu společnosti AMREITES Group s.r.o. s tím, aby tyto byly při novém posouzení poklesu pracovní schopnosti žalobkyně zohledněny. Žalobkyně soudu navrhla, aby napadené rozhodnutí žalované zrušil.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 3. 4. 2024 uvedla, že žalobkyně namítané nezáročené odborné nálezy na podporu svých slov neoznačila a konstatovaný závěr žalované proto nelze prohlásit za vyvrácený či zpochybněný. Z posudků je dostatečně zřejmé, proč posudkový lékař nepokládal ve světle shromážděné medicínské dokumentace „invalidizující“ kvalifikaci, rozuměno v intencích přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. o posuzování invalidity, za obhajitelnou. Pro odlišnou subsumpci by musela být nutně doplněna (objektivizována) tam předepsaná kritéria. Funkční deficit v domáhané závažnosti indikující invalidizaci v duchu zákonné úpravy nebyl dle žalované podchycen – prokázán. Zodpovězení otázky přítomnosti invalidity k rozhodnému datu přísluší již výlučně dovolávanému přezkumu.

IV.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. rozhodnuto bez jednání

V.

Rozhodnutí soudu

7. K námitce žalobkyně, že její zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen a její pracovní schopnost nebyla správně hodnocena, není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
8. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003–75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
9. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 s. ř. s.]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003–54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013–20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010–63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019–24 „*Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé*

skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.“

10. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 13. 6. 2024 za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, jemuž žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu předcházejícímu vydání napadeného rozhodnutí, tedy ke dni 13. 12. 2023 byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, (lhůta KLP) trvale, vznik ke dni 13. 12. 2023 – psychiatrickým vyšetřením. Posudková komise MPSV uvedla, že není v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Cheb ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení. U žalobkyně se jedná o mentální postižení lehkého stupně (debilita), IQ 50–69, narušení adaptivního chování, značně snížená úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, zhoršené nebo snížené ovládací a rozpoznávací schopnosti, výkon některých denních aktivit omezen. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 45 % dle kapitoly V., položky 8b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Na horní hranici taxace hodnoceno s ohledem na všechna postižení a povolání. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, položky 8c, neboť se nejedná o mentální postižení středně těžkého stupně, IQ 35-49, zachována schopnost jednoduchých fyzických a sociálních aktivit, těžké snížení až vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, položky 8d, neboť se nejedná o mentální postižení těžkého stupně nebo hluboké, IQ 34 a nižší, neschopnost sociálního kontaktu. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odst. 1 vyhl. č. 359/2009 Sb. Není ani důvod pro použití § 4 odst. 1 citované vyhlášky. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí 45 %. Pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobkyně schopna práce spojené se zvýšeným rizikem stressů, ve směnném provozu, ve velkém kolektivu, ve vynuceném tempu, je schopna lehké práce. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Datum vzniku dnem psychiatrického vyšetření 13. 12. 2023, platnost stanovena trvale vzhledem k charakteru postižení.
11. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 19. 6. 2024 vyjádřila výhrady k uvedenému posudku s tím, že vyslovený závěr považuje za poněkud nepřezkoumatelný, nikoli však a priori nesprávný, neboť pouze stroze rekapituluje zúročené medicínské prameny a nezbytné zdůvodnění nahrazuje pouhou citací předepsaných kritérií aplikované položky, aniž by konkrétně a komplexně zvážil mentální defekt, úroveň kognitivních funkcí, výkonnost, paměťové schopnosti, afektivity aj., V posudku absentují jakékoli konkurenční argumenty, např. zda a v čem se v předchozím řízení jednalo o event. chybnou interpretaci určité odborné zprávy, popř. jestli prve namítaný nález pozdější od totožného lékaře dokumentuje razantní obrat ve prospěch stávající kvalifikace, přičemž nastíněné dohady by potenciální podklad pro rozhodnutí soudu dle žalované připouštět zásadně vůbec neměl.
12. Soud v reakci na uvedené připomínky vyžádal vypracování doplňujícího posudku, jenž byl vypracován po jednání dne 29. 8. 2024. Z tohoto posudku ev. č. SZ/2024/1178-PL-3 vyplývá, že posudková komise setrvala na svém původním posudku a odkázala na konkrétní text doplňovaného posudku s tím, že uvedené zdůvodnění považuje za dostatečné, vycházející

z odborných nálezů psychiatryně, jež pracuje i jako soudní znalec a její závěry proto komise považuje za hodnotné.

13. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 4. 9. 2024 setrvala na již vznesených připomínkách k odůvodnění posudků s tím, že její výhrady nebyly doplňujícím posudkem odstraněny.
14. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
15. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
16. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
17. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 9. 11. 2023, č. j. X., a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Uvedeným rozhodnutím byla žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek dle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., zamítnuta, neboť pokles pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byl pouze 20 %. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 13. 6. 2024 má soud za prokázané, že žalobkyně byla invalidní pro invaliditu prvního stupně psychiatrickým vyšetřením ze dne 13. 12. 2023, tedy ke dni, jenž předcházel vydání napadeného rozhodnutí, nikoli však rozhodnutí správního orgánu I. stupně. PK MPSV se neztotožnila s posudkovým hodnocením OSSZ Cheb ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %, (lhůta KLP) trvale. U žalobkyně se jedná o mentální postižení lehkého stupně (debilita), IQ 50–69, narušení adaptivního chování, značně snížená úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, zhoršené nebo snížené ovládací a rozpoznávací schopnosti, výkon některých denních aktivit omezen. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 45 % dle kapitoly V., položky 8b, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity.

18. Z uvedeného vyplývá, že žaloba byla podána důvodně a soud proto, aniž ve věci nařídil jednání, žalobě v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení dle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně odpovídal prvnímu stupni invalidity již ke dni 13. 12. 2023, tedy k datu následujícímu po vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, avšak předcházejícímu datu vydání rozhodnutí napadeného rozhodnutí, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila 45 %, avšak lékařem OSSZ stejně jako i lékařem ČSSZ byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ve výši 20 %.
19. Soud se částečně ztotožňuje s výhradami, jež k posudku vypracovanému v soudním řízení vnesla žalovaná a má za to, že tento mohl být konkrétněji odůvodněn. Zároveň však soud dospěl k závěru, že by bylo nadbytečné žádat vypracování dalšího doplňujícího posudku, a to nejen z důvodu hospodárnosti řízení, ale i z důvodu, že při psychiatrickém vyšetření ze dne 13. 12. 2023 provedeném MUDr. B. Z., z něhož mj. komise vycházela, vyplývá, že již při tomto vyšetření bylo zohledněno, že žalobkyně není s ohledem na svůj intelektový handicap schopna pracovat v běžném pracovním poměru. Lze důvodně předpokládat, že lékařka při svém závěru vycházela nejen ze zdravotního stavu žalobkyně, ale i z informací pocházející ze zprávy společnosti AMREITERS Group s.r.o., u níž se žalobkyně ucházela o práci, přičemž zprávu této společnosti dokládající neschopnost žalobkyně zvládat i jednoduché pracovní úkony, měla k dispozici i posudková komise. Za těchto okolností dospěl soud k závěru, že posudky PK MPSV, byť s určitými výhradami, jež se týkají rozsahu odůvodnění přijatých závěrů, splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Soud je vyhodnotil jako splňující požadavky setrvalé kladené na tento typ důkazu, neboť řádně prokazují skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Posudek, jenž byl doplněn, jednak splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále též jen „*vyhláška o posuzování invalidity*“) a jednak vychází ze vší dostupné zdravotnické dokumentace.
20. dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, a jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity.
21. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle shora uvedeného posudku PK MPSV invalidní pro invaliditu prvního stupně, a to od 13. 12. 2023, o čemž vydá rozhodnutí, jež bude mimo jiné obsahovat i datum vzniku invalidity. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání invalidity od uvedeného data by byla vydala žalovaná v případě zjištění již na základě posouzení zdravotního stavu žalobkyně v rámci řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.

VI.

Náklady řízení

22. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalobkyně, jež měla ve věci plný úspěch. Žalobkyni, která ve sporu nebyla právně zastoupena, však žádné náklady řízení nevznikly, ani nepožadovala jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků

řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 7. 11. 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně